

آموزش پروپوزال نویسی

دکتر فرشته مهري
هيأت علمي دانشگاه علوم پزشکی
عضو مرکز تحقیقات سلامت تغذیه

فرم خام پروپوزال‌ها

دریافت فایل	عنوان
↓	فرم پروپوزال طرح های تحقیقاتی هیئت علمی - ویرایش آبان ماه ۱۴۰۰
↓	فرم پروپوزال طرح های فناوری - ویرایش آبان ماه ۱۴۰۰
↓	فرم پروپوزال طرح های تحقیقاتی کارمندی - ویرایش آبان ماه ۱۴۰۰
↓	فرم پروپوزال طرح های تحقیقاتی HSR - ویرایش آبان ماه ۱۴۰۰
↓	فرم پروپوزال طرح های تحقیقاتی دانشجویی - ویرایش آبان ماه ۱۴۰۰
↓	فرم پروپوزال پایان نامه - ویرایش آبان ماه ۱۴۰۰
↓	فرم پروپوزال طرح های تحقیقاتی انگلیسی زبان - ویرایش آبان ماه ۱۴۰۰

مراحل انجام یک تحقیق علمی

❖ نگارش پروپوزال طرح تحقیق

- انتخاب موضوع ▶
 - نگارش عنوان تحقیق ▶
 - مقدمه: ▶
 - بیان مساله ◦
 - مروری بر متون ◦
 - اهداف، فرضیات و سوالات ▶
 - تبیین و تعریف متغیرها ▶
 - روش مطالعه: ▶
- محدودیت ها و مشکلات
 - ملاحظات اخلاقی
 - منبع نویسی
 - جدول گانت
 - بودجه بندی

❖ تصویب طرح پژوهشی

❖ اجرا

❖ تجزیه و تحلیل داده ها

❖ ارائه گزارش نهایی طرح

- نوع و روش مطالعه
- جامعه پژوهش و حجم نمونه
- روش نمونه گیری
- ابزار گردآوری داده ها
- پایایی و روایی ابزار گردآوری

اولین مرحله تحقیق احساس وجود یک **مشکل** است؛ به این معنی که پژوهشگر در کار خویش با مانع یا مشکلی روبرو گردیده است که در حل آن ابهام یا تردید دارد و نمی تواند در مقابل آن ساکت بماند.

معیارهای انتخاب موضوع

▶ اولویت و اهمیت موضوع:
موضوع نیازی را رفع می کند؟
آیا موضوع الویت زمانی و مکانی دارد؟

▶ قابلیت اجرا:
تعداد شرکت کنندگان کافی باشد.
از نظر وسعت قابل اداره باشد.
از نظر زمانی قابل انجام باشد.
از نظر سیاست های بهداشتی و بالینی قابل انجام باشد.

▶ دوباره کاری نباشد:
یافته های قبلی را بسط دهد.
یافته های جدید به دست دهد.
اگر تکراری است، تکرار آن مفید یا لازم باشد.

▶ مسائل اخلاقی در موضوع تحقیق:
خطرات فیزیکی غیر قابل قبول
تجاوز به حریم خصوصی و ...

▶ مناسب بودن:
وسعت مسئله مورد نظر چقدر است؟
شدت مسئله به چه میزان می باشد؟

عنوان طرح تحقیق

- ▶ اولین عبارتی که دیگران با آن مواجه می شوند.
- ▶ بر اساس آن درباره طرح تحقیقاتی پیشنهادی شما قضاوت کنند.
- ▶ کسانی که قرار است طرح تحقیقاتی پیشنهادی شما را تصویب کنند، باید از عنوان تحقیق درست همان چیزی را بفهمند که شما می فهمید.
- ▶ عنوان در بر گیرنده هدف کلی طرح باشد.
- ▶ عنوان تحقیق باید با عبارت و کلمات کامل، ساده و قابل فهم نوشته شود.
- ▶ عنوان تحقیق باید رابطه بین متغیرها را به وضوح نشان دهد.

عنوان به ما می گوید:

**چه چیزی را
در چه زمانی
روی چه افرادی**

مطالعه خواهیم کرد.

به نام خدا

.....
شماره پایان نامه:

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی همدان
معاونت تحقیقات و فناوری

فرم پیش‌نویس پایان نامه دانشجویی

آدرس پست الکترونیک معاونت تحقیقات و فناوری:

E-mail: info.research@umsha.ac.ir

قسمت اول – خلاصه مشخصات پایان نامه

۱- عنوان پایان نامه به فارسی

بررسی نقش روغن سیر بر آسیب کبدی ناشی از استرس اکسیداتیو در سمیت تحت مرمن با دیازینون

۲- عنوان پایان نامه به لاتین

Evaluation of the effect of garlic oil on liver tissue damage due to oxidative stress in subchronic toxicity with diazinon

۳- مشخصات دانشجو

نام و نام خانوادگی: محسن عسگری
نام و نام خانوادگی: محسن عسگری
مدرک تحصیلی: دکتری
گروه:
مرکز تحقیقات:

۴- آیا دانشجوی پردیس خودگردان و شهریه پرداز (بین الملل) هستید؟

بلی خیر

۵- نوع پژوهش

کاربردی بنیادی

۶- نوع مطالعه

کارآزمایی بالینی تجربی مشاهده‌ای مرور ساختاریافته

مقدمه

▶ شامل دو بخش:

◦ بیان مساله و توجیه اهمیت و ضرورت موضوع

◦ مرور متون

▶ در بیان مساله؛ تعریف مساله یا مشکل، تبیین وسعت و ابعاد آن (در واقع آن چه هست و آنچه باید باشد)، میزان و شدت مشکل از نظر بروز، گستردگی، وخامت، پیامدهای آن، توزیع مشکل (جغرافیایی، سن، جنس) ذکر شود و نهایتاً این نکته که چه سوال بدون پاسخی با این مطالعه پاسخ داده می شود .

▶ دلایل انتخاب موضوع، فواید ناشی از اجرای طرح، کاربردی بودن، ارائه راه حل به منظور حل یکی از مشکلات نوین علمی یا اجرایی، کاهش قابل ملاحظه در هزینه ها و وقت و از این قبیل باعث توجیه اهمیت موضوع و ضرورت انجام تحقیق می گردد.

اصول بیان مسئله در پروپوزال

- ▶ طرح مشکل و ابعاد آن
- ▶ ارائه مستندات معتبر مبنی بر وجود مشکل
- ▶ تعیین اهداف پژوهش و متغیرهای مورد مطالعه
- ▶ اشاره به پژوهش‌های گذشته پیرامون موضوع مورد نظر و مزایا و نقایص آن‌ها
- ▶ اشاره به نظریه‌های مرتبط با موضوع پژوهش
- ▶ بیان راهکار
- ▶ اهداف پروژه

بررسی متون

▶ هنگامی که عنوان خود را مشخص کردیم، کار بررسی متون شروع می‌شود. باید مقالاتی که مرتبط با عنوان مطالعه مان هست را در پایگاه‌های معتبر مانند Scopus، Pubmed و... پیدا کنیم که با سرچ ساده و پیشرفته میتوان به آنها دست پیدا کرد. از مقالاتی استفاده میکنیم که به روز باشند؛ یعنی حداکثر متعلق به ۵ سال اخیر باشند و همچنین با عنوان مورد نظر ما ارتباط نزدیک داشته باشند. بهتر است که در هنگام دانلود و مطالعه مقالات، هم از پژوهش‌هایی که در کشور های دیگر انجام شده است استفاده کنیم و هم از پژوهش‌هایی که در کشوری که قرار است طرح را در آن انجام دهیم. با این کار، هم با روشها و نحوه کار و نتایج پژوهشهای مختلف آشنا میشویم و هم از دوباره کاری در پژوهش جلوگیری میشود. بعد از دانلود و انتخاب مقالات، برای نوشتن پروپوزال عادی باید ۵ یا ۶ مقاله به روز و مرتبط با عنوان خود را انتخاب کنیم و برای پایان نامه گاهی تا ۱۵ مقاله را انتخاب کنیم و کار نگارش بررسی متون خود را شروع کنیم.

▶ برای شروع نوشتن باید یکسری داده مورد نیاز را از مقاله استخراج کنیم تا با استفاده از آن داده‌ها بتوانیم مرور متون خود را بنویسیم. حقیقت این است که بیشتر داده‌های مورد نیاز را میتوان از چکیده مقالات استخراج کرد، ولی توصیه ما این است که حتما مقاله را به صورت کامل مطالعه کنید تا به ابعاد مختلف تحقیقی که میخواهید انجام دهید آشنا شوید و صرفاً به ذکر یک سری جزئیات برای رفع تکلیف اکتفا نکرده باشید، فایده دیگر خواندن کل مقاله این است که برای نوشتن بقیه بخشهای پروپوزال هم کمکتان میکند و البته احتمال دچار سرقت علمی ادبی شدن هم برای شما کمتر میشود.

نمونه مرور متون:

۱۷- بررسی متون (سابق علمی این پژوهش و پژوهشهای انجام شده در این زمینه در داخل و خارج کشور را بر اساس نام مطالعه و نتیجه ذکر نمائید. مرجع مورد استفاده در داخل پرانتز نوشته شود و به ترتیب شماره ها در قسمت رفرنس ها ذکر گردد)

۱. در سال ۲۰۲۰ *Barakati* و همکاران مطالعه ای تحت عنوان " اثر محافظتی عصاره سیر کهنه شده در برابر سمیت کبدی ناشی از اتفون در موش آلبینو ویستار " در آلمان بر روی ۶۰ موش انجام دادند. نتایج نشان داد که مکمل عصاره ی سیر کهنه شده می تواند برای معکوس کردن آسیب کبدی به دنبال قرار گرفتن در معرض اتفون از طریق ظرفیت آنتی اکسیدانی آن استفاده شود (۴).
۲. در سال ۲۰۱۹ *Zaidi* و همکاران مطالعه ای تحت عنوان " اثر محافظتی کبدی آلیوم ساتیوم در برابر استرس بی حرکتی در موش صحرايي " در عربستان بر روی تعدادی موش انجام دادند. نتایج نشان داد استفاده از عصاره سیر را به عنوان مکمل غذایی برای مبارزه با آسیب ناشی از استرس اکسیداتیو توصیه شد (۳۵).

اهداف تحقیق

- ▶ **هدف کلی:** هدفی است که محقق در نتیجه انجام این تحقیق می خواهد به آن برسد.
- ▶ **اهداف اختصاصی:** از آنجا که سنجش میزان دستیابی به هدف کلی ارائه شده در یک تحقیق امکانپذیر نیست، آن را به چند هدف فرعی تقسیم می کنند.
- ▶ بدیهی است در نتیجه تحقق اهداف فرعی یک تحقیق هدف کلی یک تحقیق عملی می شود.
- ▶ **هدف کاربردی:** حاصل تحقیق منجر به آن خواهد شد و ساختار مشخصی ندارد.

۱۸- هدف اصلی پژوهش

تعیین نقش روغن سیر بر آسیب کبدی ناشی از استرس اکسیداتیو در سمیت تحت مزمن با دیازینون

۱۹- اهداف فرعی

- ۱- تعیین و مقایسه میزان سرمی تری گلیسرید، کلسترول توتال، لیپو پروتئین پر چگال و لیپوپروتئین کم چگال در گروه های مورد مطالعه
- ۲- تعیین و مقایسه میزان سرمی استیل کولین استراز در گروه های مورد مطالعه
- ۳- تعیین و مقایسه میزان سرمی آنزیم های آلانین ترانسفراز، آسپاراتات ترانسفراز و آلکالین فسفاتاز در گروه های مورد مطالعه
- ۴- تعیین و مقایسه میزان بیومارکرهای استرس اکسیداتیو شامل سطح *MDA* در خون و بافت کبد در گروه های مورد مطالعه
- ۵- تعیین و مقایسه میزان فعالیت *TAC* در در خون و بافت کبد در گروه های مورد مطالعه
- ۶- تعیین و مقایسه تغییرات مورفولوژیک بافت کبد در گروه های مورد مطالعه

۲۰- اهداف کاربردی

با توجه به کاربرد وسیع دیازینون و بروز عوارض نامطلوب آن، در صورتیکه نتایج آزمایش با فرضیات تئوری مطابقت داشته باشد میتوان از روغن سیر به عنوان یک آنتی اکسیدان مفید در کاهش عوارض نامطلوب دیازینون استفاده کرد.

فرضیه:

- ▶ یک عبارت رسمی است که نتایج تحقیق را پیش بینی می کند.
- ▶ فرضیه حدس آموزشی یک محقق است که نتایج تحقیق را پیش بینی می کند.
- ▶ جملات یا عبارات بی طرفانه ای هستند که به منظور کمک به طراحی و هدایت یک تحقیق تدوین می شوند؛
- ▶ همیشه در پاسخ به هدف و یا سوالات تحقیق ارائه می شوند؛
- ▶ شکل قابل آزمایش اهداف و سوالات تحقیق می باشند.

▶ پنج خصوصیت زیر را برای یک فرضیه خوب

- به صورت اخباری نوشته شود.

- رابطه بین متغیرها را بیان کند.

- خلاصه و دقیق باشد.

- قابل آزمایش باشد.

۲۱- فرضیات/سوالات پژوهش

- ۱- میزان سرمی تری گلیسرید، کلسترول توتال، لیپو پروتئین پر چگال و لیپوپروتئین کم چگال در گروه های مورد مطالعه متفاوت است.
- ۲- میزان میزان سرمی استیل کولین استراز در گروه های مورد مطالعه متفاوت است
- ۳- میزان سرمی آنزیم های آلانین ترانسفراز، آسپاراتات ترانسفراز و آلکالین فسفاتاز در گروه های مورد مطالعه متفاوت است.
- ۴- میزان بیومارکرهای استرس اکسیداتیو شامل سطح *MDA* در خون و بافت کبد در گروه های مورد مطالعه متفاوت است.
- ۵- میزان فعالیت *TAC* در خون و بافت کبد در گروه های مورد مطالعه متفاوت است.
- ۶- تغییرات مورفولوژیک بافت کبد در گروه های مورد مطالعه متفاوت است.

متغیرها

متغیرهای مطالعه			
نام متغیر	نقش (مستقل یا وابسته)	نوع (کیفی اسمی، کیفی رتبه‌ای، کمی)	واحد اندازه‌گیری

▶ انواع متغیرها:

▶ متغیر مستقل یا علت: تغییرات آن تابع تغییرات متغیر دیگر نیست.

▶ متغیر وابسته یا معلول: تغییرات آن تابع تغییرات متغیر دیگری است.

▶ متغیرها را از نظر ماهیت مقادیری (حالت‌هایی) که می‌پذیرند می‌توان به دو دسته تقسیم کرد :

▶ **متغیر کیفی:** متغیرهای کیفی را متغیرهای مقوله‌ای نیز می‌نامند که حالت‌های گوناگونی را می‌پذیرند، مانند جنسیت (مرد و زن)، مذهب، شغل و ...

▶ **متغیر کمی:** متغیرهایی هستند که برای اندازه‌گیری آنها می‌توان اعداد را به وضعیت آزمودنی بر طبق قاعده‌ای معین منتسب کرد مانند سن، وزن و ...

▶ متغیرهای کمی به دو دسته تقسیم می شوند:

◦ **متغیر کمی پیوسته:** متغیری است که بین دو مقدار متوالی آن، مقادیر بی شماری وجود دارد مانند بهره هوشی، قد و وزن.

◦ **متغیر کمی گسسته:** متغیری است که بین هر دو مقدار متوالی آن نمی توان مقادیر دیگری را پیدا نمود مانند: تعداد فرزندان .

- ▶ **متغیر کیفی رتبه ای:** متغیرهای خاصی هستند که حالات مختلف آنها هر کدام کمتر یا بیشتر از دیگری است و می توان آنها را مرتب کرد . مانند:
- ▶ شدت درد : بدون درد، خفیف، متوسط، شدید
- ▶ فراوانی درد : هرگز، ندرتاً، گاهی، اغلب
- ▶ هر چند حالت‌های مختلف یک متغیر رتبه ای نسبت به هم برتری دارند ، ولی فاصله آنها مقدار مشخصی نیست به عنوان مثال فاصله ندرتاً تا گاهی به اندازه فاصله گاهی تا اغلب نیست .

▶ آیا مصرف سیگار ایجاد سرطان ریه می کند یا خیر؟

مصرف سیگار ← سرطان ریه

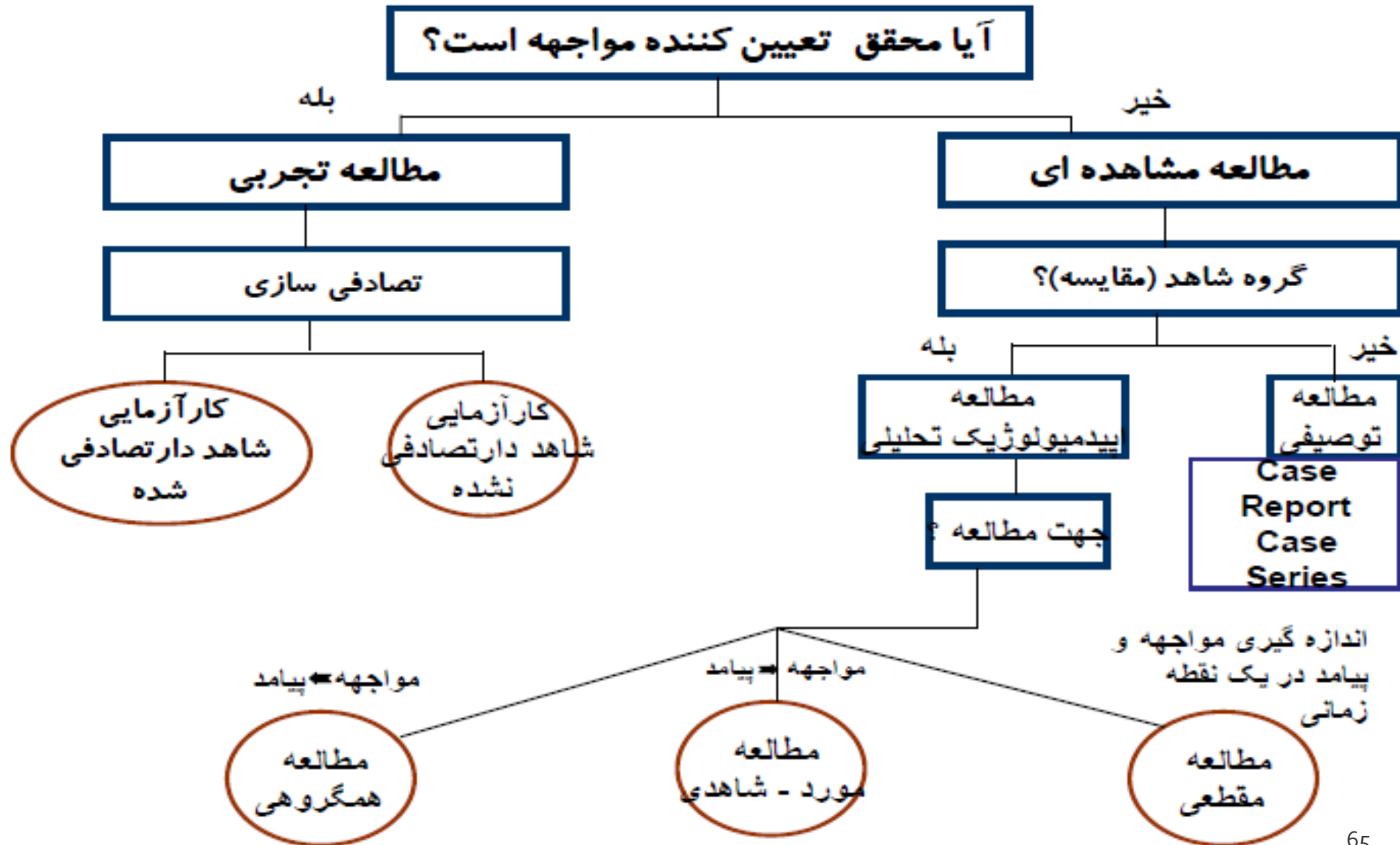
▶ آیا استرس باعث مصرف سیگار می شود یا خیر؟

استرس ← مصرف سیگار

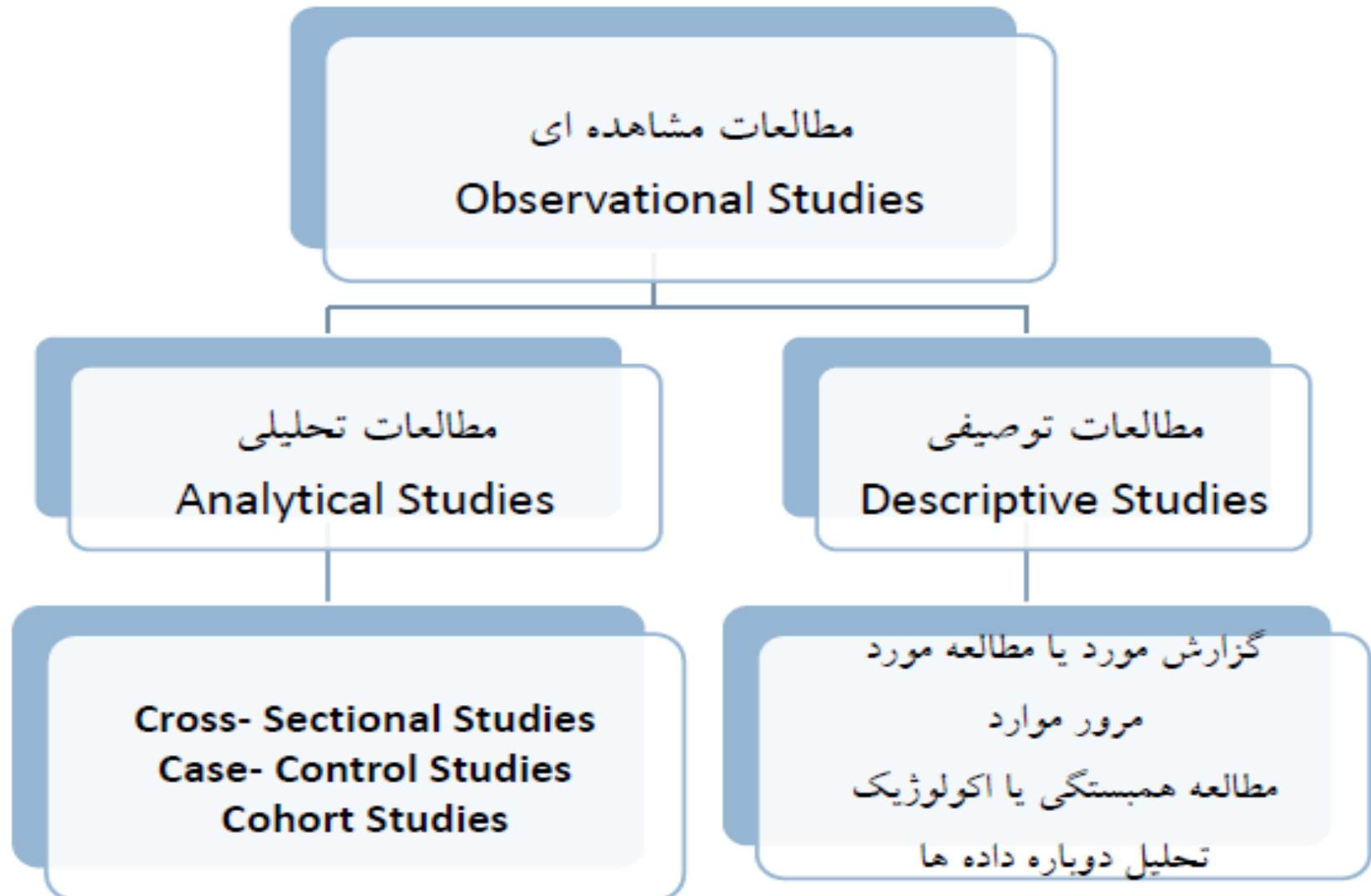
روش مطالعه

- ▶ نوع مطالعه
- ▶ جمعیت مورد مطالعه
- ▶ معیارهای قابل قبول (معیارهای ورود و خروج از مطالعه)
- ▶ روش نمونه گیری
- ▶ حجم نمونه و شیوه محاسبه آن

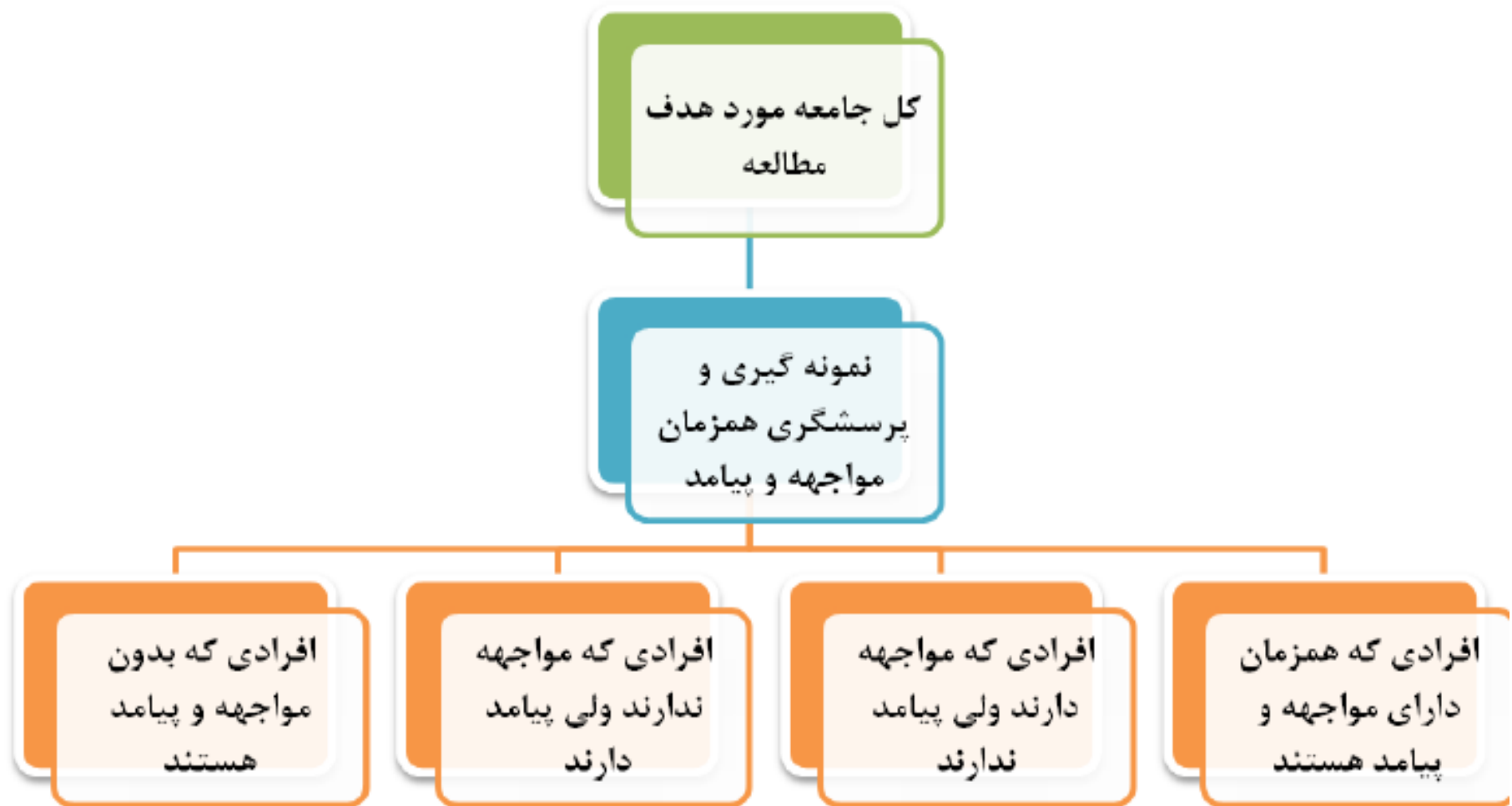
الگوریتم طبقه بندی انواع مطالعات

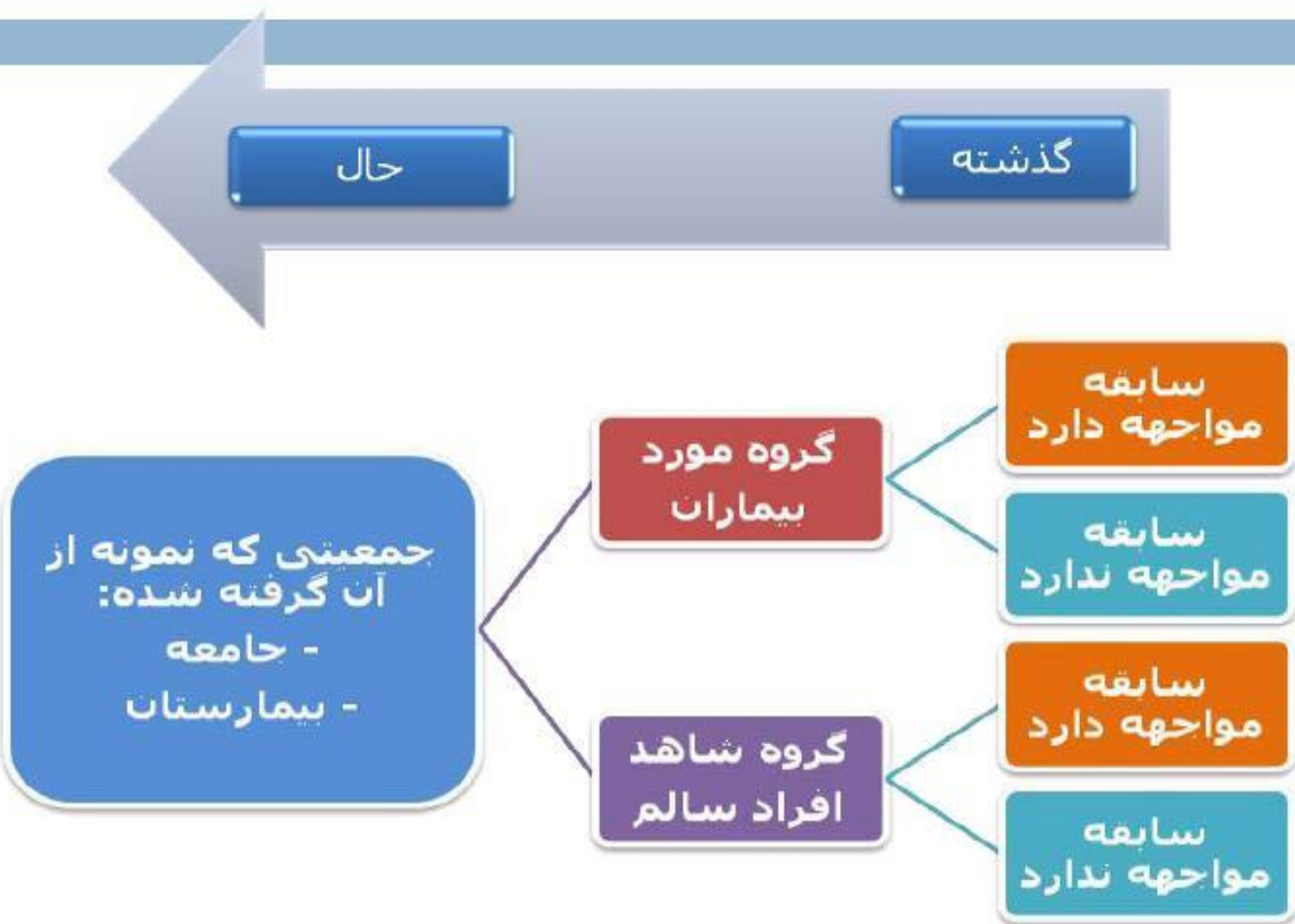
انواع مطالعات مشاهده ای

طرح مطالعه مقطعی (Cross-Sectional Study)

طرح مطالعه مورد شاهدی (Case-Control Study)

طرح مطالعه همگروهی (Cohort Study)

آینده

حال

بیمار

سالم

بیمار

سالم

گروه مواجهه یافته

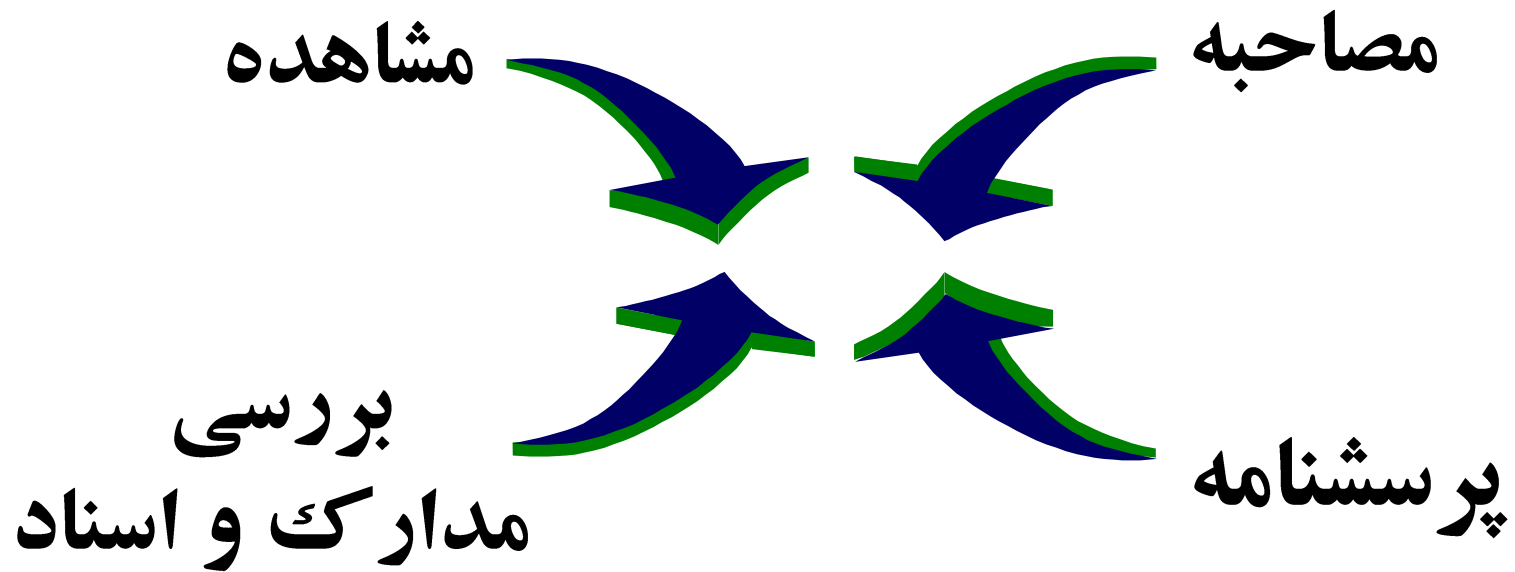
گروه مواجهه نیافته

جامعه مورد مطالعه

جمع آوری داده ها

گرد آوری اطلاعات مورد نیاز تحقیق یکی از مراحل اساسی آن می باشد. جمع آوری داده ها به صورت مناسب می تواند محقق را در اجرای صحیح پژوهش و نتیجه گیری دقیق و مبتنی بر واقعیت یاری نماید.

روشهای گردآوری اطلاعات

ملاحظات اخلاقی

▶ ملاحظات اخلاقی به مجموعه قواعد و دستورالعمل هایی اطلاق می شود که به منظور جلوگیری از امکان بروز آسیب به دیگران باید مورد توجه قرار گیرد. ملاحظات اخلاقی از انتخاب موضوع تحقیق آغاز و تا نوشتن گزارش تحقیق ادامه می یابد.

▶ گستره اخلاق در پژوهش

▶ در تمامی موارد زیر لازم است مراعات اصول اخلاقی بعمل آید. مواردی که باید رعایت شوند لازم است تا در طرح پژوهشی به صورت مشخص مورد بحث قرار گیرند.

▶ حقوق مولفین

▶ رضایت آگاهانه

▶ رازداری

▶ طراحی مطالعه

▶ کارآزمایی بالینی

▶ کارآمدی و استفاده از تحقیقات

▶ دسترسی به اطلاعات (مالکیت داده ها)

▶ انتشار نتایج و ...

محدودیت های تحقیق

- ▶ محدودیت های تحقیق آن دسته از عواملی هستند که در مسیر جمع آوری اطلاعات و کسب نتایج مطلوب مانع ایجاد می کنند.
- ▶ محدودیت های در اختیار محقق
- ▶ محدودیت های خارج از اختیار تحقیق

جدول گانت

▶ مدت زمان لازم برای اجرای طرح

در این قسمت زمان لازم برای اجرای طرح باید ذکر شود و نوع و تاریخ فعالیتهای انجام شده را در خصوص انجام طرح در جدولی زمانی به نام جدول گانت که در فرمهای پروپوزال وجود دارد مشخص شود.

۲۸- جدول زمان بندی

زمان اجرا به ماه												زمان کل	نوع فعالیت	ردیف بندی	
۱۲	۱۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱				
														تکمیل پروپوزال	۱
														جمع آوری نمونه	۲
														انجام آزمایشات	۳
														آنالیز داده ها	۴
														گزارش نتایج	۵

سبک های ارجاع به منابع در علوم پزشکی

■ The Harvard System

- The order of references at the end of manuscript is alphabetical, regardless of the chronology

□ The Vancouver System

- Has been adopted in the “Uniform Requirements for Manuscript Submitted to Biomedical Journals” by **International Committee of Medical Journal Editors** at

<http://www.icmje.org>

et al means “and others”

